

nya forum har skapats, dialoglunch och förvaltningsfika. Syftet är att öka kunskap och samsyn och fortsätta utveckla samarbetet mellan enheterna. Medarbetare från olika enheter har bjudits in till dialoglunch för att gränsöverskridande utbyta erfarenheter och prata om gemensamma utmaningar. Deltagarna har därefter återkopplat kring samtalen på enhetens arbetsplatsträffar. En gång i månaden har medarbetarna bjudits in till gemensamt förvaltningsfika. Ett nytt introduktionsprogram med tillhörande stödmaterial har tagits fram och implementeras. I introduktionsprogrammet tydliggörs ansvar, ärendefördelning och vilka olika steg som är viktiga för att introduceras in i yrkesrollen.

Det administrativa stödet inom individ och familj samordnas och organiseras i en enhet med en enhetschef. Samordningen ger samordningsvinster såsom förbättrad mötesstruktur, erfarenhetsutbyte, riktade kompetensutvecklingsinsatser, möjlighet till ersättningsystem och att frågor som rör gruppen administrativa assistenter lyfts i gemensamt forum. Därtill förväntas chefer och handläggare få mer avlastning med administrativt arbete. Den nya organisationen gäller från 1 september.

Det har under flera års tid varit svårt att rekrytera socialsekreterare och biståndshandläggare med tidigare erfarenhet av yrket. Rekryteringsläget har förbättrats något och det inkommer fler ansökningar än tidigare. Sedan hösten 2016 har antalet ansökningar till utannonserade tjänster i genomsnitt ökat med 50 procent, men det är ännu för tidigt att uttala sig huruvida det är ett tredebrott eller endast en tillfällighet. Behovet av konsulter har minskat och för närvarande används 15 konsulter, jämfört med 45 konsulter under 2016.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Ett nytt introduktionsprogram för socialsekreterare och biståndshandläggare implementeras.	2017-01-01	2017-06-30	
 Möjligheten att renodla det sociala arbetet genom att ta bort vissa administrativa uppgifter ses över.	2017-01-01	2017-06-30	
 Rutiner skapas för samarbete mellan enheter och medhandläggarskap	2017-01-01	2017-07-31	
 Se över möjligheten att samordna administrativa resurser inom individ och familj i en enhet.	2017-01-01	2017-12-31	

Nämndmål:

Medarbetare och chefer har rätt kompetens utifrån verksamhetens behov och uppdrag

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Andelen medarbetare som har grundläggande utbildning inom förskola och äldreomsorg ökar. Index för bra arbetsgivare förbättras till lägst 81 (79).

Analys

I samband med verksamhetsplanen ansökte förvaltningen om medel från stadens kompetensutvecklingssatsning för att genomföra ett antal utbildningar. Förvaltningen beviljades medel för alla sökta utbildningar förut MI - motiverande samtal, då den utbildningen istället kommer anordnas och erbjudas genom socialförvaltningen. Ett antal

utbildningar har redan startat och planering pågår för övriga utbildningar. Förvaltningens ledarutvecklingsprogram i syfte att utveckla det personliga, kommunikativa och coachande ledarskapet pågår. När programmet avslutas har samtliga enhetschefer genomfört ledarskapsutbildningen.

En introduktionsdag för nya medarbetare genomförs och syftar till att introducera medarbetaren till förvaltningens verksamheter och skapa förståelse för att medarbetaren är en del av ett större sammanhang. Ett nytt grepp som prövas under året är att månadsvis bjuda in nya medarbetare till ett välkomstfika där de får träffa förvaltningsledningen.

Det är fortsatt utmanande att rekrytera chefer med erfarenhet till äldreomsorgens utförarverksamheter. Även sjuksköterskor med erfarenhet av geriatrik och psykiatri är svåra att rekrytera. Det aktuella rekryteringsläget får konsekvenser för kontinuiteten i verksamheten och i arbetsgrupperna, i vissa fall måste tillfälliga lösningar användas i avvaktan på efterträdare. Inom förskolan är rekryteringsläget fortsatt utmanande vad gäller förskollärare och det är hög konkurrens mellan stadsdelarna. Förvaltningen deltog i mars på en rekryteringsmessa för att marknadsföra sig som arbetsgivare för potentiella kandidater. Därtill anordnades en egen rekryteringsdag i april.

I februari återtog ett antal stöd- och gruppboenden i kommunal regi och 25 medarbetare kom över till förvaltningen. En inventering av kompetensnivån kommer att genomföras.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Ett ledarutvecklingsprogram med fokus på det personliga ledarskapet genomförs för förvaltningens nya enhetschefer.	2017-01-01	2017-06-30	
 Förvaltningen utbildar och säkerställer kompetens om mänskliga rättigheter, antirasism, antidiskriminering, jämställdhet/jämställdhetsintegrering/-analys och normkritiskt förhållningssätt hos chefer och medarbetare.	2017-01-01	2017-12-31	
 Kompetensutvecklingsinsatser genomförs för medarbetare som inte har grundläggande vård- och omsorgsutbildning.	2017-01-01	2017-12-31	
 Riktade språkinsatser genomförs vid behov i syfte att säkerställa att alla medarbetare har tillräckliga kunskaper i svenska.	2017-01-01	2017-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.3 Stockholm är en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och är fritt från diskriminering

 Uppfylles helt

Analys

Förvaltningen bedömer att det arbete som hittills genomförts bidrar till verksamhetsmålet. Bedömningen baseras på att kommunfullmäktiges aktiviteter genomförs enligt plan, att målen för kommunfullmäktiges indikatorer bedöms nås under året och att tillhörande nämndmål bedöms nås under året

Under perioden har förvaltningen deltagit i nationella nätverksmöten inom nätverket för European Coalition of Cities Against Racism (ECCAR). I samverkan med stadsledningskontoret har arbetet för att kartlägga risker för diskriminering påbörjats.

Inom satsningen för ungas organisering har förvaltningen en utsedd projektledare som delfinansieras av stadsledningskontoret. Ungas organisering fortsätter sin verksamhet med fokus på att utveckla tjej- och killforum, stödja nybildade ungdomsföreningar samt uppmuntra unga att engagera sig i föreningsliv. Tjej- och killforum har drivits minst en gång i månaden där 11 flickor och 30 pojkar har deltagit i respektive forum. Tjej- och killforum har drivits av totalt 12 unga ideella ledare i åldrarna 19-30 år. Ungas organisering har även föranlett start av Systrar runt hörnet, som är en förening av tjejer för tjejer. Systrar runt hörnet samarbetar med Brommapojkarna kring tjejfotboll, samt Jobbtorg Vällingby i syfte att nå ut till tjejer mellan 19-30 år, som varken jobbar eller studerar, med aktiviteter inom ramen för Jobbtorg Vällingby.

Goda exempel

Lika rättigheter oavsett kön

Genom tjejforum har flickor tillsammans med tre ideella ledare träffat organisationen Elektra som informerade om vad vardagsheder innebär. Deltagarna lyfte upp de upplevda orättvisorna som kan finnas mellan könen gällande vad de får och inte får göra. Diskussionen skapade ett stort engagemang och fortsatte med information om mänskliga rättigheter och egenmakt samt hur tjejer kan få stöd om de upplever hedersförtryck.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel brukare i dagverksamhet för äldre som inte upplever diskriminering				97 %		100 %	Öka	2017
  Andel brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering				89 %		100 %	Öka	2017
  Andel brukare inom socialpsykiatri som inte upplever diskriminering				89 %		100 %	Öka	2017
  Andel brukare som inte upplever diskriminering inom förskolan och familjedaghem				96 %		100 %	Öka	2017

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Nämnden ska etablera rutiner för att följa upp hbtq-personers upplevelser av verksamheternas utformning och bemötande i enlighet med hbtq-programmet i Stockholms stad	2017-01-01	2017-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska utbilda och säkerställa kompetens om rasism och diskriminering hos chefer och personal som möter invånare. Kommunstyrelsen ska bistå i detta arbete med utgångspunkt i ECCARS tiopunktsprogram	2017-01-01	2017-12-31	

Nämndmål:

Verksamheten är fri från diskriminering

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Diskrimineringsrisker i verksamheten är identifierade.
Andelen brukare som inte upplever diskriminering ökar.

Analys

Under perioden har förvaltningen deltagit i nationella nätverksmöten inom nätverket för European Coalition of Cities Against Racism (ECCAR). I samverkan med stadsledningskontoret har arbetet för att kartlägga risker för diskriminering påbörjats.

Inom satsningen för ungas organisering har förvaltningen en utsedd projektledare som delfinansieras av stadsledningskontoret. Ungas organisering fortsätter sin verksamhet med fokus på att utveckla tjej- och killforum, stödja nybildade ungdomsföreningar samt uppmuntra unga att engagera sig i föreningsliv. Tjej- och killforum har drivits minst en gång i månaden där 11 flickor och 30 pojkar har deltagit i respektive forum som arrangerats utifrån olika teman, såsom vardagsheder samt drömmar och mål. Tjej- och killforum har drivits av totalt 12 unga ideella ledare i åldrarna 19-30 år, samt 6 fritidsledare. Ungas organisering har även föranlett start av Systrar runt hörnet, som är en förening av tjejer för tjejer. Systrar runt hörnet samarbetar med Brommapojkarna kring tjejfotboll, samt Jobbtorg Vällingby för en tjejmässa i maj månad med syfte att presentera olika aktiviteter som ett flertal aktörer anordnar för unga tjejer och kvinnor i stadsdelen. Syftet med tjejmässan är även att nå ut till målgruppen tjejer mellan 19-30 år, som varken jobbar eller studerar, med Jobbtorgs aktiviteter.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Erbjuder riktade utbildningsinsatser inom mänskliga rättigheter	2017-01-01	2017-12-31	
 Genom en ljusmanifestation uppmärksammar förskolor och parklekar Barnkonventionens dag och Internationella Barndagen	2017-01-01	2017-12-31	
 Göra en inventering utifrån ECCAR:s 10-punktsprogram	2017-01-01	2017-12-31	
 Identifiera risker för diskriminering	2017-01-01	2017-12-31	
 Kunskap om mänskliga rättigheter, anti-diskriminering och feminism erbjuds till flickor och pojkar i stadsdelen.	2017-01-01	2017-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.4 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till barnets rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att det arbete som hittills genomförts bidrar till verksamhetsmålet. Bedömningen baseras på att kommunfullmäktiges aktiviteter genomförs enligt plan och att tillhörande nämndmål bedöms nås under året

För att säkerställa att barn och unga ges möjlighet att uttrycka sin mening i frågor som rör dem granskar förvaltningen utredningar som avser barn och unga. Med utgångspunkt från resultatet av granskningen förbättras arbetet med barns delaktighet samt dokumentationen av hur detta genomförs i varje enskilt ärende.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Nämnden ska etablera rutiner för arbetet med barnkonsekvensanalyser och barnchecklistor i enlighet med strategin för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad (4.4)	2017-01-01	2017-12-31	
  Nämnden ska etablera rutiner för arbetet med barns delaktighet och inflytande i enlighet med strategin för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad (4.4)	2017-01-01	2017-12-31	

Nämndmål:

Verksamheten beaktar barnets bästa vid myndighetsbeslut

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Barn och unga uttrycker sin mening i utredningar och beslut som rör dem.

Analys

För att säkerställa att barn och unga ges möjlighet att uttrycka sin mening i frågor som rör dem granskar förvaltningen utredningar som avser barn och unga. Under mars månad granskades dokumentationen i totalt 33 utredningar som avsåg placeringar i familjehem och hem för vård och boende samt ärenden som avslutats där det pågått insats eller inte varit aktuellt med insats. Resultatet av granskningen visar att i 70 procent av granskade ärenden framgår tydligt att samtal förts med barnen och att barnen varit delaktiga och fått uttrycka sin mening. Det finns olika skäl till att samtal inte förts med barnen bland annat på grund av hänsyn till barnets ålder och mognad. Med utgångspunkt från resultatet av granskningen förbättras arbetet med barns delaktighet samt dokumentationen av hur detta genomförs i varje enskilt ärende.

Indikator	Perioden s utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Perioden s utfall VB 2016	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andelen myndighetsutövande enheter som arbetar med förstärkt barnperspektiv						100 %		2017

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.5 Stockholm är en stad där ingen behöver vara rädd för våld

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att det arbete som hittills genomförts bidrar till verksamhetsmålet.

Bedömningen baseras på att målen för kommunfullmäktiges indikatorer bedöms nås under året och att tillhörande nämndmål bedöms nås under året.

I det lokala utvecklingsprogrammet framkommer det att antalet våldsbrott i nära relationer är högre i stadsdelsområdet än i staden, vilket innebär att fler barn och unga utsätts för direkt och indirekt våld. Det framkommer även att Hässelby-Vällingby är ett av de stadsdelsområdena med högst antal kända våldsutsatta personer i förhållande till antal invånare samt att Hässelby-Vällingby är ett av de stadsdelsområdena med flest anmälda fall av grov kvinnofridskränkning samt anmälda misshandelsbrott mot vuxen.

Preventiva insatser

Medarbetare inom förvaltningens olika verksamhetsområden har deltagit i utbildningar om våld i nära relationer. Inom socialtjänsten erbjuds nyanställda en generell utbildning om våld i nära relationer som genomförs två gånger per år. Medarbetare som arbetar med barn och unga i åldern 12-21 år har utbildats i metodmaterialet Machofabriken. Syftet med utbildningen är att öka kunskapen om normkritik och maskulinitetsnormer samt ge verktyg för hur man kan skapa en dialog med unga inom ämnet. För att uppmärksamma och identifiera personer som utsätts för våld i nära relationer kommer förvaltningen utbilda personal inom socialtjänstens samtliga enheter i att använda FREDA, som är en metod för att uppmärksamma våld i nära relationer.

Arbetet med att anordna en uppmärksamhetsvecka med temat våldsprevention har påbörjats.

Under perioden har förvaltningen ansökt om medel för insatsen ”Fritid för framtid”. En del i insatsen är att utveckla våldspreventiva metoder anpassade för fritidsarenor, i syfte att förhindra att våld uppstår.

Stödinsatser

Mot bakgrund av att antalet polisanmälningar om våld i nära relationer är högt inom stadsdelsområdet arbetar förvaltningen med information om relationsvåldsteamet och vart man kan vända sig för att söka information och stöd.

Samtliga barn som varit placerade tillsammans med sina våldsutsatta mammor på skyddat boende eller i jourlägenheter har fått skolundervisning på det skyddade boendet eller i en skola. Vuxna personer som placeras i skyddat boende erbjuds stödsamtal och parallellt med detta erbjuds de aktuella barnen stödsamtal.

När förvaltningen får kännedom om att en person utsätts för våld i nära relationer kontaktas alltid våldsutövaren om den våldsutsatta inte motsatt sig detta. Under januari-mars har förvaltningen varit i kontakt med 18 våldsutövare vilket är något färre än motsvarande period 2016. Arbetssätten för att nå våldsutövare behöver utvecklas och medarbetare från relationsvåldsteamet har tillsammans med stadsdelarna i västerort och kranskommunerna deltagit i en konferens i syfte att inhämta kunskap om nya arbetssätt.

Indikator	Perioden s utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Perioden s utfall VB 2016	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel medarbetare som gått utbildning om att upptäcka barn som upplever våld i nära relation samt hedersrelaterat						50 %	Tas fram av nämnden	2017

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
våld, som anser sig ha fått redskap för att upptäcka och samtala med barn om sin situation								
  Andel medarbetare som har genomgått utbildning om att upptäcka våldsutsatthet och konsekvenser av detta inkl särskilt utsatta grupper						50 %	Tas fram av nämnden	2017
   Antal personer som utsatts för våld i nära relation som är kända av socialtjänsten				252 st		250 st	tas fram av nämnden	2017

Nämndmål:

Verksamheten arbetar våldsförebyggande utifrån ett normkritiskt förhållningssätt

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Fritidsverksamheten arbetar våldsförebyggande.

Vuxna som arbetar med barn har kunskap om hur de ska agera när de bevittnar kränkningar, trakasserier och våldsamma situationer.

Analys

Medarbetare som arbetar med barn och unga i åldern 12-21 år har utbildats i metodmaterialet Machofabriken. Syftet med utbildningen är att öka kunskapen om normkritik och maskulinitetsnormer samt ge verktyg för hur man kan skapa en dialog med unga inom ämnet. På utbildningen deltog 40 medarbetare från parklekar, fritidsgårdar, ungdomsmottagning samt representanter från skolor och civilsamhället. Övriga medarbetare inom förvaltningens olika verksamhetsområden har deltagit i utbildningar om våld i nära relationer. Inom socialtjänsten erbjuds nyanställda en generell utbildning om våld i nära relationer som genomförs två gånger per år.

Arbetet med att anordna en uppmärksamhetsvecka med temat våldsprevention har påbörjats.

Under perioden har förvaltningen ansökt om medel för insatsen "Fritid för framtid", se mer under mål 1.5. En del i insatsen är att utveckla våldspreventiva metoder anpassade för fritidsarenor, i syfte att förhindra att våld uppstår.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 En uppmärksamhetsvecka med temat våldsprevention anordnas i Hässelby-Vällingby	2017-01-01	2017-12-31	
 Ett våldsförebyggande arbete på fritidsverksamheten startas upp	2017-01-01	2017-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Medarbetare utbildas i normkritik och våldsförebyggande arbetssätt	2017-01-01	2017-12-31	

Nämndmål:

Våldsutsatta kvinnor och män får stöd

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Kvinnor och män som fått stöd upplever att våldet har upphört.
Barn som bor i skyddat boende tillsammans med förälder går i skolan.

Analys

I det lokala utvecklingsprogrammet framkommer det att antalet våldsbrott i nära relationer är högre i stadsdelsområdet än i staden, vilket innebär att fler barn och unga utsätts för direkt och indirekt våld. Det framkommer även att Hässelby-Vällingby är ett av de stadsdelsområdena med högst antal kända våldsutsatta personer i förhållande till antal invånare samt att Hässelby-Vällingby är ett av de stadsdelsområdena med flest anmälda fall av grov kvinnofridskränkning samt anmälda misshandelsbrott mot vuxen.

När polisen får in en anmälan om våld i nära relation görs alltid en anmälan till socialtjänsten om det finns barn i familjen. Socialtjänsten har till uppgift att utreda barnens behov av skydd och stöd. Samtidigt tar relationsvårdsteamet kontakt med den våldsutsatta och erbjuder samtalsstöd och om det finns ett omedelbart behov av skydd erbjuds skyddat boende. Många gånger söker personer direkt kontakt med relationsvårdsteamet för information, samtalsstöd och behov av skyddat boende. Stödjande samtal erbjuds 1-5 gånger utan att utredning inleds. Under året har 39 personer, varav en man, fått stödjande samtal. Det är samma antal som under motsvarande period 2016.

Under januari-mars har antalet placeringar i externt skyddade boenden och förvaltningens egna jourlägenheter varit totalt 20 vilket ska jämföras med 25 placeringar under motsvarande period 2016, samtliga är kvinnor. Antalet medföljande barn var 24 vilket är något färre jämfört med 2016. Det är svårt att dra några slutsatser om varför antalet placeringar minskat, förvaltningen har dock noterat att antalet akuta placeringar från socialjouren har minskat under årets första månader. Samtliga barn som varit placerade tillsammans med sina våldsutsatta mammor på skyddat boende eller i jourlägenheter har fått skolundervisning på det skyddade boendet eller i en skola. Vuxna personer som placeras i skyddat boende erbjuds stödsamtal och parallellt med detta erbjuds de aktuella barnen stödsamtal.

När förvaltningen får kännedom om att en person utsätts för våld i nära relationer kontaktas alltid våldsutövaren om den våldsutsatta inte motsatt sig detta. Under januari-mars har förvaltningen varit i kontakt med 18 våldsutövare för stödjande samtal vilket är något färre än motsvarande period 2016. Arbetssätten för att nå våldsutövare behöver utvecklas och medarbetare från relationsvårdsteamet har tillsammans med stadsdelarna i västerort och kranskommunerna deltagit i en konferens i syfte att få inspiration kring nya arbetssätt.

Mot bakgrund av att antalet polisanmälningar om våld i nära relationer är högt inom stadsdelsområdet arbetar förvaltningen med information om relationsvårdsteamet och vart

man kan vända sig för att söka information och stöd. Därutöver erbjuds utbildning till medarbetare inom förvaltningen och andra myndigheter för att öka kunskapen om våld i nära relationer. För att uppmärksamma och identifiera personer som utsatts för våld i nära relationer kommer förvaltningen utbilda personal inom socialtjänstens samtliga enheter i att använda FREDA kortfrågor en metod i att uppmärksamma våld i nära relationer. Detta är en del i det underlag som ligger till grund för att följa upp indikatorn "antal personer som utsatts för våld i nära relationer och som är kända av socialtjänsten".

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Stadens program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck implementeras i verksamheten.	2017-01-01	2017-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.6 Stockholm är en tillgänglig stad för alla

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att det arbete som hittills genomförts bidrar till verksamhetsmålet.. Bedömningen baseras på att kommunfullmäktiges aktiviteter genomförs enligt plan, att målen för kommunfullmäktiges indikatorer bedöms nås under året och att tillhörande nämndmål bedöms nås under året.

Under våren har en översyn av förvaltningens utförare av daglig verksamhet gjorts i enlighet med verksamhetsplanen. Översynen har fokuserat på lokalernas utformning och lämplighet, verksamheternas inriktning och utbud samt vilket innehåll som efterfrågas. Resultat redovisas innan sommaren.

Förvaltningen har under våren utvecklat förvaltningens information på intranätet, bland annat genom tydligare struktur. För att göra det enklare för medarbetare har en övergripande webbkarta med samlade länkar till förvaltningens sidor tagits fram.

Förvaltningens övergripande konto på Instagram har cirka 500 följare. Över tjugo verksamheter har ansvarat för kontot där de under en vecka visar upp sitt arbete för att sprida kunskap internt och externt. Användandet av sociala medier som informationskanal ökar inom förvaltningen. En förskoleenhet har startat bloggar som komplement i kommunikationen med vårdnadshavare. Det gör det lätt för vårdnadshavaren att ta del av barnets dag. En gemensam strategi för förskolornas närvaro i sociala medier kommer att tas fram för att säkerställa likvärdighet för barn och vårdnadshavare.

Indikator	Perioden s utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Perioden s utfall VB 2016	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				86 %		90 %	89 %	2017

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andelen personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				73 %		78 %	77 %	2017
Andelen personer med funktionsnedsättning som upplever att stadens inne och utemiljö är tillgänglig och användbar. (Stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				64 %		70 %	tas fram av nämnden	2017
Andelen personer som upplever att de varit delaktiga i upprättandet av genomförandeplaner				83 %		85 %	79 %	2017
Analys								
Förvaltningen uppmanas i ärendet Avstämning av mål och budget 2017 att höja årsmålet. Årsmålet höjs från 84 % till 85 %.								
Andelen personer med funktionsnedsättning som upplever att de har en fungerande bostad (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				75 %		78 %	tas fram av nämnden	2017
Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				91 %		91 %	91 %	2017
Nöjda brukare - Daglig verksamhet (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				90 %		91 %	87%	2017
Nöjda brukare - korttidsboende (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				93 %		94 %	90 %	2017
Nöjda brukare - LSS-boende, vuxna och barn				86 %		91 %	87 %	2017

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall s utfall VB 2016	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
(Stöd och service till personer med funktionsnedsättning)								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Socialnämnden ska i samarbete med arbetsmarknadsnämnden och stadsdelsnämnderna göra en översyn av dagliga verksamhetens arbete mot arbetsmarknaden för deltagarna. Där ingår resursfördelningen samt samverkan mellan arbetsrehabiliterande insatser.	2017-01-01	2017-12-31	
 Socialnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utreda i vilken form hälso- och sjukvården inom LSS ska bedrivas i staden efter att projektiden går ut	2017-01-01	2017-12-31	

Nämndmål:

Kvinnor och män, flickor och pojkar med funktionsnedsättning har insatser av god kvalitet som stärker förmågan att leva ett självständigt liv

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

För resultaten i brukarenkäten är det förväntade resultatet att alla brukare ska vara mer nöjda än föregående år. Där det finns skillnader mellan kvinnor och mäns svar är målet att kvinnor och män ska bli lika nöjda på sikt. I kommentarer till indikatorerna finns de förväntade resultaten redovisade för kvinnor och män.

Analys

Berörda enheter inom förvaltningen har informerat medarbetare om stadens bemötandeguide. Enheterna kommer att arbeta vidare med guiden på olika sätt utifrån verksamheternas uppdrag. Syftet med guiden är att kvinnor och män med funktionsnedsättning ska få ett bra bemötande i kontakt med förvaltningen oavsett funktionsvariation.

Under våren har en översyn av förvaltningens utförare av daglig verksamhet gjorts i enlighet med verksamhetsplanen. Översynen har fokuserat på lokalernas utformning och lämplighet, verksamheternas inriktning och utbud samt vilket innehåll som efterfrågas. Resultat redovisas innan sommaren.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Stadens bemötandeguide är känd och används på alla enheter som arbetar med personer med funktionsnedsättning	2017-01-01	2017-12-31	
 Översyn av de dagliga verksamheterna	2017-01-01	2017-05-31	

Nämndmål:

Verksamheten har tillgänglig och trovärdig information Uppfylls helt**Förväntat resultat**

Kvinnor och män uppger i brukarundersökningar och enkäter att de får tillräcklig och tydlig information.

Förvaltningens information är jämställdhetsintegrerad.

Analys

Förvaltningen har under våren utvecklat förvaltningens information på intranätet, bland annat genom tydligare struktur. För att göra det enklare för medarbetare har en övergripande webbkarta med samlade länkar till förvaltningens sidor tagits fram.

Förvaltningens övergripande konto på Instagram har cirka 500 följare. Över tjugo verksamheter har ansvarat för kontot där de under en vecka visar upp sitt arbete för att sprida kunskap internt och externt. Användandet av sociala medier som informationskanal ökar inom förvaltningen. Ett exempel är Koppargårdens vård- och omsorgsboende som använder Facebook för att dela med sig av bilder och berättelser från verksamheten. En förskoleenhet har startat bloggar som komplement i kommunikationen med vårdnadshavare. Det gör det lätt för vårdnadshavaren att ta del av barnets dag. En gemensam strategi för förskolornas närvaro i sociala medier kommer att tas fram för att säkerställa likvärdighet för barn och vårdnadshavare.

Foldrar, affischer och annat informationsmaterial som tas fram granskas utifrån förvaltningens checklista för nytt material. Checklisten har under våren kompletterats med ett normkritiskt perspektiv. Det handlar till exempel om att säkra att information, ordval och tilltal är relevant och inkluderande för invånare som är och lever på olika sätt, att texten är tillgänglig och att bilder är representativa och inte förstärker oönskade normer.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Ett normkritiskt perspektiv inkluderas i förvaltningens checklista för framtagande av informationsmaterial	2017-01-01	2017-04-30	
 Förvaltningens intranätssidor ses tillsammans med enheter över ur ett invånarperspektiv	2017-01-01	2017-12-31	
 Ta fram målgruppsanpassad skriftliga information som enskilda får inför, under och efter beslut eller insats.	2017-01-01	2017-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.7 Stockholm är en demokratisk stad där invånarna har inflytande Uppfylls helt**Analys**

Förvaltningen bedömer att det arbete som hittills genomförts bidrar till verksamhetsmålet. Bedömningen baseras på att målen för kommunfullmäktiges indikatorer bedöms nås under året och att tillhörande nämndmål bedöms nås under året.

I det lokala utvecklingsprogrammet beskrivs tilliten till myndigheter och det politiska systemet som låg. Genom fler forum för samtal och dialog samt målgruppsanpassad informations ska tilliten och delaktigheten i stadsdelsområdet öka. Under perioden har flera medborgardialoger genomförts, bland annat om upprustningen av Solursparken. Medborgarkontoret Bibblerian är fortsatt välbesökt och utveckling av verksamheten pågår. I början av året startade bostadsinformation på medborgarkontoret, drop-in en gång per vecka.

Utifrån hållbarhetskommisionensrapport "Stad i samverkan - Stockholms stad och civilsamhället" har arbetet med att stärka samverkan fortlöpt. En kartläggning av civilsamhället har sammanställts som visar att 130 föreningar är verksamma i stadsdelsområdet. I syfte att utöka samverkan med civilsamhället har ett demokratiforum bildats som ersätter tidigare demokratirådet. Demokratiforumet ska vara ett forum öppet för alla föreningar, där möjlighet ges till kunskaps- och erfarenhetsutbyte.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel stockholmare som har förtroende för stadsdelsförvaltningen i det område där de bor							Fastställt 2017	2017
  Andel stockholmare som vet hur de kan påverka beslut som rör deras närmiljö							Fastställt 2017	2017
  Andel stockholmare som är aktiva inom civilsamhällets organisationer							Fastställt 2017	2017

Nämndmål:

Kvinnor och män, flickor och pojkar har hög tillit till det politiska systemet och till förvaltningen

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Delaktigheten ökar i stadsdelen.

Analys

I det lokala utvecklingsprogrammet beskrivs tilliten till myndigheter och det politiska systemet som låg. Genom fler forum för samtal och dialog samt målgruppsanpassad informations ska tilliten och delaktigheten i stadsdelsområdet öka. Under perioden har medborgarkontoret Bibblerian varit fortsatt välbesökt och utveckling av verksamheten pågår. I början av året startade bostadsinformation på medborgarkontoret, drop-in en gång per vecka. Totalt har medborgarkontoret Bibblerian under perioden besökts av 1326 personer varav 830 kvinnor. Ärenden som förekommer mest utöver stadsdelens ärenden rör Försäkringskassan,

arbetsförmedlingen och migrationsverket. Den tjänst som ökat mest är e-tjänster där medborgarkontoret hjälpt till med 203 ärenden.

Förvaltningens arbete med samhällsinformation fortlöper enligt plan.

Under perioden har flera medborgardialoger genomförts, bland annat om upprustningen av Solursparken, där 31 personer deltog, varav 19 kvinnor. Även dialoger om fritidsutbudet och lovverksamhet har genomförts. Läs mer under avsnitt 1.5.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 En årskalender för förvaltningens utåtriktade aktiviteter tas fram	2017-01-01	2017-12-31	
 Information tillgängliggörs och målgruppsanpassas	2017-01-01	2017-12-31	
 Invånare informeras genom uppsökande arbete	2017-01-01	2017-12-31	
 Medborgardialoger/pop-up-dialoger genomförs	2017-01-01	2017-12-31	
 Medborgarförslag följs upp och återkopplas	2017-01-01	2017-12-31	
 Medborgarkontor och mötesplatser utformas utifrån lokala behov	2017-01-01	2017-12-31	
 Möjligheten att införa demokrativecka för barn och unga undersöks	2017-01-01	2017-12-31	

Nämndmål:

Samverkan med civilsamhället är god.

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

I kontakterna med civilsamhället har förvaltningen tydliga bidragskriterier, hög tillgänglighet och fortlöpande dialog.

Analys

Utifrån hållbarhetskommisionensrapport "Stad i samverkan - Stockholms stad och civilsamhället" har arbetet med att stärka samverkan fortlöpt. En kartläggning av civilsamhället har sammanställts. Kartläggningen visar att 130 föreningar är verksamma i stadsdelsområdet. I syfte att utöka samverkan med civilsamhället har ett demokratiforum bildats som ersätter tidigare demokratirådet. Demokratiforumet ska vara ett forum öppet för alla föreningar, där möjlighet ges till kunskaps- och erfarenhetsutbyte.

Under perioden har förvaltningen beviljat 0,4 mkr till 17 föreningar. Under perioden har Bibblerian, Vita Villa och andra lokaler lånats ut till civilsamhället för öppna verksamheter bland annat har Internationella bekantskaper bedrivit läxhjälpverksamhet på lekparken Grötfatet.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Genomföra föreningsmessa i dialog med föreningar	2017-01-01	2017-12-31	
 Kartläggning av föreningar verksamma i stadsdelen.	2017-01-01	2017-12-31	
 Påbörja en process för etablering av en medborgardriven mötesplats	2017-01-01	2017-12-31	
 Riktlinjer för föreningsbidrag revideras	2017-01-01	2017-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Ta fram en modell för samverkan med civilsamhället	2017-01-01	2017-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att det arbete som hittills genomförts bidrar till verksamhetsmålet. Bedömningen baseras på att målen för kommunfullmäktiges indikatorer bedöms nås under året och att tillhörande nämndmål bedöms nås under året.

Andelen elektroniska inköp ökar. Särskilda utbildningsinsatser riktas till de enheter som återgått i förvaltningens regi.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2016	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel elektroniska inköp	41 %			39 %	60 %	60 %	Tas fram av nämnden	Tertial 1 2017
  Andel upphandlade avtal där en plan för systematisk uppföljning har tagits fram	100 %					100 %	80%	2017

Nämndmål:

Vid upphandling ställs tydliga krav på kvalitet och socialt ansvarstagande

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Andelen elektroniska inköp ökar. Förvaltningen är trogen de avtal som finns och ställer relevanta sociala och miljömässiga krav i de egna upphandlingar som görs.

Analys

Andelen elektroniska inköp ökar och arbetet med att öka användningen på de enheter som inte använder systemet i så hög grad fortsätter. Särskilda utbildningsinsatser kommer riktas till de enheter som återgått i förvaltningens regi.

Uppföljning av ekonomi

Uppföljning av driftbudget

I föreliggande prognos redovisas ett prognostiserat resultat, efter pågående respektive planerade budgethållnings- respektive effektiviseringsåtgärder, i balans med budget efter resultatdispositioner. Förvaltningen följer den av nämnden i verksamhetsplanen beslutade åtgärdsplanen och arbetar med ytterligare åtgärder för att upprätthålla respektive nå budgetbalans totalt sett.

Verksamhetsspecifika budgethållningsåtgärder redovisas under respektive delavsnitt. Utöver dessa arbetar samtliga enheter med generella effektiviseringsåtgärder för att säkerställa budgetbalans. Prognosen baseras på bokföring januari-april samt beräknade belopp för återstående del av året.

Nedan följer en tabell som visar den sammanlagda prognosen och därefter kommenteras och analyseras prognostiserat utfall per verksamhetsområde med tillhörande nyckeltal.

Prognos per april 2017 (mnkr, netto)	Justerad budget*	Bokfört	Prognos före åtg.	Åtgärder	Prognos efter åtg.	Avvikelse april
Nämnd- och förvaltningsadministration	62,8	13,2	59,8	0,0	59,8	3,0
<i>varav demokratiutveckling</i>	8,5		8,5	0,0	8,5	0,0
Individ- och familjeomsorg	218,1	60,3	232,5	-10,0	222,5	-4,4
<i>varav socialpsykiatri</i>	51,7	17,4	50,2	0,0	50,2	1,5
Flyktingmottagande	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stadsmiljö, inkl avskrivningar & räntor	24,4	8,0	26,5	-2,1	24,4	0,0
<i>varav avskrivningar och internränta</i>	6,8	2,6	6,8	0,0	6,8	0,0
Förskoleverksamhet	398,5	121,4	387,0	0,0	387,0	11,5
<i>varav peng inkl. barn i behov av särskilt stöd</i>	330,0		330,0	0,0	330,0	0,0
<i>varav lokaler, administration mm.</i>	68,5		68,5	0,0	68,5	0,0
Äldreomsorg	593,3	163,9	616,9	-14,5	602,4	-9,1
Stöd- och service till personer med funktionsnedsättning	372,0	93,9	390,9	-14,1	376,8	-4,8
Kultur- och föreningsverksamhet	33,3	7,9	32,5	0,0	32,5	0,8
Arbetsmarknadsåtgärder	23,6	2,7	23,6	0,0	23,6	0,0
Ekonomiskt bistånd	122,6	37,2	121,1	-1,5	119,6	3,0
<i>varav handläggning</i>	32,9	8,3	35,0	-2,1	32,9	0,0
Övrig verksamhet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Total drift	1 848,6	508,5	1 890,8	-42,2	1 848,6	0,0
Resultatenheternas överskott från 2016						30,7
Resultatenheternas överskott till 2018						-30,7
Totalt efter resultatöverföringar						0,0
Investeringar	21,0	0,0			21,0	0,0
<i>varav stadsmiljöverksamhet</i>	18,2	0,0			18,2	0,0
<i>varav inventarier och maskiner</i>	2,8	0,0			2,8	0,0

Nämnd- och förvaltningsadministration

Nämnd- och förvaltningsadministration prognostiseras ett överskott om 3 mnkr främst beroende på perioder av vakanser vid rekrytering.

Individ- och familjeomsorg

Individ- och familjeomsorgen prognostiserar sammantaget ett underskott om 4,4 mnkr efter åtgärder vilket beror på ökade kostnader för barn- och ungdomsplaceringar.

Socialpsykiatri

	Budget 2017	Utfall 2017	Utfall 2017	Utfall 2016
Insats (antal)		April	Snitt jan-apr	Snitt jan-apr
Gruppboende	28	27	27,8	31
HVB	13	11,3	11	11,5
Stödboende	22	17	17	17,8
Boendestöd nivå 1 antal personer	108	83	83,8	83
Boendestöd nivå 2 antal personer	51	41	42	38
Boendestöd nivå 3 antal personer	5	5	5,3	4

Socialpsykiatri beställare prognostiserar ett överskott om 2 mnkr då de haft färre placerade på HVB och stödboende och lägre insatser på hemtjänst än budgeterat.

Socialpsykiatri utförare gruppboende och stödboende prognostiserar ett underskott med 0,5 mnkr. From februari övertog förvaltningen Ekeby och Paradsängens gruppboende och Säteritaket stödboende i egen regi. En översyn av verksamheten är påbörjad för att se över vilka åtgärder som ska genomföras för att få en budget i balans.

Vuxen

	Budget 2017	Utfall 2017	Utfall 2017	Utfall 2016
Insats (antal)		April	Snitt jan-apr	Snitt jan-apr
Hem för vård och boende, HVB 1311	3,2	6,3	5,8	4
LVM och § 12-placeringar	1,1	1	1,3	0,8
Stödboende	14	18,5	18,5	20,4
Försöks- tränings- och jourtjänheter		-	-	
redovisas i T1, T2 och bokslut	185	144	-	176

Vuxenheten prognostiserar ett underskott om 0,3 mnkr vilket avser personalkostnader. Under januari-mars uppgick antalet vård dygn enligt LVM till 111 dygn vilket är en ökning jämfört med motsvarande period 2016. Förvaltningen ser en ökad komplexitet i de anmälningar som inkommer. Detta kan komma att innebära ett ökat behov av vård och behandling och därmed ökade kostnader under året.

Barn och ungdom

	Budget 2017	Utfall 2017	Utfall 2017	Utfall 2016
Antal helårsplatser		April	Snitt jan-apr	Snitt jan-apr
§ 12 Hem	2,5	3	3,7	2
HVB-hem	6,6	6,7	6,5	9,8
Stödboende	4	12	10,4	5,1
Jourhem	23	26	24,3	29,6
Ensamkommande flyktingbarn	222	201	207	226

Barn och ungdom prognostiserar ett underskott om 18,7 mnkr före åtgärder och ett underskott om 8,7 mnkr efter åtgärder. Underskottet beror primärt på ökade kostnader för placering av barn och ungdomar samt ökade personalkostnader. Antalet inkomna orosanmälningar under januari - april uppgår till totalt 1 245 vilket är en ökning med 172 anmälningar jämfört med

motsvarande period 2016.

Fortsatta åtgärder för att uppnå budget i balans:

- Analysera ökningen av inkomna orosanmälningar.
- Ett team har inrättats för att arbeta med lösningsfokuserad intensiv hemmabaserad familjebehandling, LIHF, med målsättning att minska antalet placeringar av barn och unga.
- Förstärkning av det förebyggande arbetet för barn och unga.

Förvaltningen bedömer att de besparingsåtgärder som föreslås inte innebär avsteg från lagstiftning och stadens riktlinjer när det gäller arbetet med barn och unga som har behov av stöd och insatser.

Ensamkommande flyktingbarn

Enheten för ensamkommande flyktingbarn handlägger placeringar för 203 barn, en minskning sedan december månad med 13 barn. Placeringskostnaderna uppgår till ca 75 mnkr, vilket täcks av intäkter från Migrationsverket.

Förvaltningen har under våren förhandlat ner dygnspriset med de företag som inte ingår i ramavtalet för att kostnaden inte ska överstiga den ersättning som förvaltningen får från Migrationsverket. Den nya ersättningen träder i kraft från 1 juli 2017. Migrationsverket ersättning är 1 350 kr/dygn för ensamkommande flyktingbarn under 18 år som är asylsökande och 750 kr/dygn för ensamkommande flyktingbarn 18- 20 år som har uppehållstillstånd.

Staden har gjort ny upphandling av boenden under våren och under maj kommer även nya ersättningsnivåer att gälla för företag som ingår i ramavtalet där ersättningen också är anpassad till Migrationsverkets nya priser.

Stadsmiljö inklusive avskrivningar och internränta

Stadsmiljö inklusive avskrivningar och internränta prognostiserar ett resultat i balans med budget. Driften av parkskötsel visar ett underskott om 2,1 mnkr före åtgärder och i balans efter åtgärder. Underskottet beror på att en stor del av budgeten går till fasta kostnader enligt avtal med entreprenören. Detta medför budgethållningsåtgärder som innebär att extra kostnadsmedvetenhet och restriktivitet avseende beställning av tilläggsarbeten är nödvändigt för att nå budget i balans.

Förskoleverksamhet

Förskoleverksamhet

Antal inskrivna barn	Budget 2017	Utfall 2017	Utfall 2017	Utfall 2016
		April	Snitt jan-apr	Snitt jan-apr
1-3 år fsk	997	1 026	1 001	997
4-5 år fsk	1 601	1 622	1 626	1 609
1-3 år fdh	0	0	0	
4-5 år fdh	0	0	0	
Allmän fsk	15	18	18	15
Totalt	2 613	2 666	2 644	2 621
Inskrivningsgrad	2017			
Barn 1-5 år	88%			

Förskoleverksamheten prognostiserar ett överskott om 11,5 mnkr såväl före som efter resultatdispositioner. Detta givet antagandet att antalet inskrivna barn under sommarmånaderna håller sig på samma nivå som föregående år samt att antalet inskrivna barn ökar under senare delen av året. Överskottet beror primärt på lägre kostnader för lokalunderhåll och senarelagd ombyggnation av kök. Pengen per barn i förskola utgår med 81,2 procent av schablonen vilket är en ökning jämfört med tidigare år då 80,0 procent av schablonen. Förskolans resultatenheter prognostiserar ett resultat i balans med budget och behöver inte använda några tillgängliga fondmedel för särskilda satsningar. Budgeten för barn i behov av särskilt stöd har de senaste åren ökat. Detta möjliggör att barn med särskilda behov får det stöd som varje enskilt barn behöver för att kunna utvecklas och integreras i den ordinarie verksamheten inom förskola. Barnomsorgsgarantin uppnås.

Äldreomsorg

Insatser enligt SoL för äldre

	Budget 2017	Utfall 2017	Utfall 2017	Utfall 2016
		April	Snitt jan-apr	Snitt jan-apr
Hemtjänst (antal beställda dagtimmar)	40 000	47 617	45 902	42 546
Hemtjänst (antal utförda dagtimmar)	36 000	40 489	38 439	
Hemtjänst (antal personer)	1 350	1 296	1 317	1 316
Servicehus (antal timmar)	6 300	5 706	5 662	5 728
Servicehus (antal personer)	112	111	108	111
Vård- och omsorgsboende (antal heltidsplatser)	458	476	480	503

Äldreomsorgen prognostiserar ett underskott om 23,6 mnkr före åtgärder och efter åtgärder med 14,5 mnkr förväntas resultatet hamna på ett underskott om 9,1 mnkr. Det kvarstående underskottet hänför sig till beställarenheten.

Beställare äldreomsorg

Beställarenheten följer upp pågående åtgärder varje vecka. Antalet boende vid vård- och omsorgsboenden minskar något, även månadsinsatser hemtjänst. Dock ökar antal beställda hemtjänsttimmar något. Kostnader för personliga transporter till dagverksamhet ökar och tar en större andel av anslaget i anspråk.

Fortsatta åtgärder består bland annat av:

- Fortsatt tät uppföljning avseende insatserna hemtjänst och servicehus.
- Fortsatt utvecklad samverkan med utförare inom hemtjänst och korttidsboende samt geriatriken (landstinget) för ett tryggt kvarboende.
- Mer tid avsatt för individuppföljning av insatser inom hemtjänst och servicehus för att säkerställa att rätt insats beviljas till rätt person

Antalet domslut, 9 st, på överklaganden första tertialet har varit lägre än genomsnittet per tertiäl föregående år (helår 2016: 32 st). Av dessa har en dom gått emot förvaltningens linje helt (helår 2016: 7 st). Detta tyder på att de åtgärder som har vidtagits för att nå en budget i balans inte har påverkat rättssäkerheten negativt.

Utförare äldreomsorg

Koppargårdens vård- och omsorgsboende prognostiserar ett resultat i balans. För närvarande finns 6 tomma platser. Utvecklingen av beläggningsgraden följs noggrant. Skolörtens servicehus prognostiserar ett underskott före åtgärder på grund av låg beläggningsgrad och förlorade restaurangintäkter. Skolörtens vård- och omsorgsboende prognostiserar ett underskott före åtgärder på grund av låg beläggningsgrad och att ett av husen har avvecklats under årets början. Konsekvenserna av avvecklingen har bland annat inneburit att enheten har en överkapacitet av personal och extra kostnader för de omflyttningar som skett i husen. I samband med avvecklingen ska medel sökas.

Hemtjänstenheter prognostiserar ett underskott före åtgärder. Enheterna arbetar målmedvetet för att optimera scheman och bemanning för att öka andelen utförd tid.

Fortsatta åtgärder består bland annat av:

- Fortsatta kontinuerliga schemagenomgångar i syfte att få effektiva och välplanerade scheman.
- Regelbundna återkopplingar och avstämningar mellan beställare och utförare.
- Intensifiera uppföljningen och utvecklingen av de avböjda besöken och dess effekt på enheternas intäkter.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Insatser stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Antal personer/timmar	Budget 2017	Utfall 2017	Utfall 2017	Utfall 2016
		April	Snitt jan-apr	Snitt jan-apr
Hemtjänst (antal beställda dagtimmar)	3700	3 620	3 621	4467
Hemtjänst (antal utförda dagtimmar)	2850	3 155	3 019	
Hemtjänst personer	150	155	150	158
Personlig assistans LSS timmar	2480	3 202	2 716	2832
Barn- och vuxenboende (antal personer)	130	133	132	128
Daglig verksamhet (antal personer)	250	295	289	283

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning prognostiserar ett underskott om 18,9 mnkr mnkr före åtgärder och 4,8 mnkr efter åtgärder. Det kvarstående underskottet hänför sig till beställarenheten.

Beställare funktionsnedsättning

Beställarenhetens underskott beror primärt på en stor andel boende utanför valfrihetssystemet, och därmed högre dygnspriser än vad nivåersättningen räcker till. Genom ett aktivt arbete har denna del av underskottet minskat de senaste åren då enheten har omförhandlat priser och där det varit möjligt erbjudit byte till utförare som ingår i stadens valfrihetssystem. Sedan årsskiftet har priserna framgångsrikt förhandlats ned för ytterligare två platser, och fler förhandlingar har inletts. Kostnader för personliga transporter tar efter den tillskjutna budgetjusteringen fortfarande en stor andel av det fasta anslaget i anspråk (33%) vilket ytterligare bidrar till det höga förväntade underskottet.

Fortsatta åtgärder för att minska underskottet består bland annat av:

- Utökad granskning och kvalitetssäkring av fakturering gällande persontransporter till daglig verksamhet.
- Intensifierat arbete avseende omförhandling av priser gentemot utförare som inte är anslutna till stadens valfrihetssystem.
- Ärendedragning med enhetschef vid beslut om hemtjänstinsatser och boende enligt SoL.

Antalet domslut, 18 st, på överklaganden första tertialet har varit lägre än genomsnittet per tertial föregående år (helår 2016: 79 st). Av dessa har en dom helt gått emot förvaltningen (helår 2016: 5 st). Detta tyder på att de åtgärder som har vidtagits för att nå en budget i balans inte har påverkat rättssäkerheten negativt.

Utförare funktionsnedsättning

Samtliga utförare inom personlig assistans, daglig verksamhet och grupp- och servicebostäderna prognostiserar sammantaget ett överskott om 1,0 mnkr.

Ekonomiskt bistånd

Ekonomiskt bistånd

	Budget 2017	Utfall 2017 April	Utfall 2017 Snitt jan-apr	Utfall 2016 Snitt jan-apr
Antal hushåll	835	791 (prel)	802	906
Kostnad (tkr/mån)	7450	6 532	6 944	7582

Ekonomiskt bistånd prognostiserar ett överskott om 3 mnkr efter åtgärder om 1,5 mnkr. Antal hushåll är för mars 801 st och preliminärt för april månad 791 st. Hushållen fortsätter att minska och jämfört med mars 2016 är det en minskning av 105 hushåll. En stor del av minskningen av hushåll kan hänföras till att det är färre arbetslösa som uppstår försörjningsstöd. Antalet barn som lever i familjer med ekonomiskt bistånd fortsätter att minska från i genomsnitt 593 barn per månad under 2016 till i genomsnitt 550 barn under januari-mars 2017.

Fortsatta åtgärder för att minska underskottet består bland annat av:

- Personer som är långtidsarbetslösa ges sysselsättning.
- Intensifiera samverkan med jobbtorg enligt lokala utvecklingsprogrammet.
- Personer med missbruksproblematik erbjuds sysselsättning som ett led i arbetsrehabilitering.
- Utveckla samverkan med Arbetsförmedling och Landstinget.

- Korttidsutbildade får stöd till fortsatt utbildning.
- Identifiera individer som fått ekonomiskt bistånd längre än 12 månader och motivera till annan försörjning.

Verksamhet för barn, kultur och fritid

Verksamhet för barn, kultur och fritid prognostiserar ett överskott om 0,8 mnkr vilket avser lägre lokalkostnader 2017 och en återbetalning avseende hyra för åren 2014-2015 från Svenska Bostäder.

Arbetsmarknadsåtgärder

Arbetsmarknadsinsatser

	Budget 2017	Utfall 2017 April	Utfall 2017 Snitt jan-apr	Utfall 2016 Snitt jan-apr
OSA antal helårsplatser	20	15,5	14	22
Visstidsanställningar/Stockholmsjobb	20	17	17	24
Feriearbeten Tkr	12200	12200	–	–
Feriearbeten antal	1000	–	–	–

Arbetsmarknadsåtgärder prognostiserar ett resultat i balans med budget.

Under januari-april har totalt 20 personer, 9 kvinnor och 11 män, haft offentligt skyddad anställning (OSA) under kortare eller längre tid. Antalet OSA-platser har inte varit belagda fullt ut under årets första månader i huvudsak beroende på vakanser inom personalgruppen. Planeringen är att öka andelen OSA-anställningar under året.

17 personer (8 kvinnor och 9 män) har erbjudits s.k. kommunal visstidsanställning/Stockholmsjobb under jan-april och under året uppskattas det uppgå minst till 30 anställningar.

Det är en stor utmaning att finna arbetsplatser med meningsfulla arbetsuppgifter för feriearbetare och ett fortsatt aktivt arbete krävs för att öka antalet arbetstillfällen inom staden. Förvaltningen bedömer att det inte går att få fram tillräckligt många kommunala arbetsplatser under sommaren, utan behöver sprida ut arbetstillfällen under även höst- och jullov, för att kunna säkerställa god kvalitet och nå målen.

Övriga verksamheter

Övriga verksamheter prognostiseras i balans med budget. I övriga verksamheter ingår demokratiutvecklingsarbetet.

Investeringar avseende stadsmiljö prognostiseras i balans med budget.

Investeringar avseende maskiner och inventarier prognostiseras i balans med budget.

Resultatenheter

Resultatenhetens namn (Intraprenader anges särskilt)	Resultat- enheternas bruttobudget 2017	Varav 5 % av resultat- enheternas bruttobudget 2017	Resultat- enheternas resultat från 2016 Överskott (-) Underskott (+)	Beräknat resultat 2017 (exkl. resultatfond) Överskott (-) Underskott (+)	Beräknad ackumulerad resultatöve rföring till 2018 Överskott (+) Underskott (-)
tkr	2	3	4	5	6
1					
Förskolor					
301 Grimsta förskolor	38 929	1 946	-1 536	0	1 536
302 Vällingby förskolor	31 611	1 581	-2 457	0	2 457
303 Räckstå förskolor	42 138	2 107	-3 857	0	3 857
304 Nälsta förskolor	33 065	1 653	-3 181	0	3 181
306 Björnboda-Sörgården förskolor	35 365	1 768	-3 384	0	3 384
309 Maltesholm-Smedshaqen förskolor	28 521	1 426	-2 846	0	2 846
310 Loviselund förskolor	30 697	1 535	-2 169	0	2 169
311 Hässelby Gård förskolor	28 950	1 448	-2 564	0	2 564
312 Trollboda-Smedshaqen förskolor	28 813	1 441	-2 809	0	2 809
314 Hässelbv Norra förskolor	32 245	1 612	-2 026	0	2 026
Äldreomsorgen					
558 Skolörltens servicehus	44 900	2 245	-3 850	0	3 850
Summa resultatenheter	375 234		-30 679	0	30 679

1. Förskoleverksamhet

Förvaltningen har 10 förskolenheter som samtliga är resultatenheter. Sammantaget överfördes ett överskott om 2,2 mnkr från 2016 till 2017. Till 2017 prognostiseras inget uttag ur fonden att överföras .

Äldreomsorg

Förvaltningen har en resultatenhet inom äldreomsorg. Till 2017 prognostiseras inget uttag ur fonden att överföras.

Investeringar

Prognos per april 2017 (mnkr, netto)	Justerad budget*	Bokfört	Prognos före åtg.	Åtgärder efter åtg.	Prognos Avvikelse april
Investeringar	21,0	0,0		21,0	0,0
<i>varav stadsmiljöverksamhet</i>	<i>18,2</i>	<i>0,0</i>		<i>18,2</i>	<i>0,0</i>
<i>varav inventarier och maskiner</i>	<i>2,8</i>	<i>0,0</i>		<i>2,8</i>	<i>0,0</i>

Investeringar avseende stadsmiljö prognostiseras i balans med budget.

Förvaltningen föreslår att nämnden ansöker om ytterligare klimatinvesteringsmedel om 4 mnkr för fortsatt byte av belysningsarmatur i förvaltningen lokaler och i Grimstasparret, utbyte av vitvaror på förskola i förvaltningens lokaler samt asfaltering av gångväg från

Jämtlansgatan. Se även *budgetjusteringar*.

Investeringar avseende maskiner och inventarier prognostiseras i balans med budget.

Försäljningar av anläggningstillgångar

Ingen försäljning har varit aktuell under året.

Betydande projekt som inte är investeringar

Nämnden har inte haft några sådana projekt under året.

Omslutningsförändringar

I avstämningsärendet godkände kommunfullmäktige justerad omslutning av budgeten med 144,9 mnkr. Förvaltningen anmäler i detta ärende ytterligare omslutningsjusteringar:

- Ökade intäkter Individ- och familjeomsorg 90 mnkr
- Ökade intäkter Förskoleverksamhet 1,7 mnkr
- Ökade intäkter Äldreomsorg 20,3 mnkr
- Minskade intäkter Stöd och service till personer med funktionsnedsättning - 3,6 mnkr
- Ökade intäkter Ekonomiskt bistånd och arbetsmarknad 1,6 mnkr

TOTALT 110 mnkr.

Budgetjusteringar

Förvaltningen föreslår att nämnden ansöker om följande budgetjusteringar:

Drift

- Avveckling av ett hus vid Skolörtens vård och omsorgsboende påbörjades vid årsskiftet har resulterat i kostnader för överkapacitet av personal, uteblivna intäkter och kostnader för omflyttningar. Medel om 2,1 mnkr ansökes.
- Kompetensutvecklingsåtgärder ansökes med 0,3 mnkr för jämställdhetsintegrering.
- Förvaltningen ansöker, enligt stadsledningskontorets anvisningar, om utökad driftbudget med 1.5 mnkr för att skapa ett aktivitetscentra i syfte att motverka otrygghet och främja social gemenskap för personer över 65 år. Medlen kommer att användas för att komplettera och vidareutveckla de aktiviteter som nu finns vid Fästmansoffans trygghetsboende. Ansökan biläggs tertialrapporten.

Investeringar

- Klimatinvesteringsmedel söks med 4,2 mnkr för byte av armatur, vitvaror, asfaltering av gångväg och inköp av el-cyklar. (se investeringar samt bilaga)

Ingen av ovanstående budgetjusteringar är inkluderade i redovisad nämndbudget.

Medel för lokaländamål

Förvaltningen föreslår att nämnden ansöker om följande medel för lokaländamål:

Drift

För genomförandet av avvecklingen på ett av husen på Skolörtens vård- och omsorgsboende ansökes om 2,1 varav lokaler med, 0,8 mnkr.

Ett av husen på Skolörtens vård- och omsorgsboende avvecklades under årets början. Avvecklingen som bland annat berodde på att huset inte levde upp till Arbetsmiljöverkets krav har inneburit flytt- och hyreskostnader samt övertalig personal.

Analys av balansräkning

Övrigt

Synpunkter och klagomål

Antal synpunkter och klagomål tertial 1 2017							
Varksamhet	Tillgänglighet	Bemötande	Insatsens utförande	Verksamhetens innehåll	Yttre miljö	Övrigt	Totalt
Förskola		1		2	1		
Individ- och familjeomsorg	2	5	1				8
Beställare äldreomsorg, funktionsnedsättning och socialpsykiatri	2	1	0	2	0	0	5
Utförare äldreomsorg, funktionsnedsättning och socialpsykiatri	2	2	7	3	0	0	14
Stadsmiljö					378		
Medborgarsevice och fritid	3	1					4

Förskola

Förskoleavdelningen har under perioden fått in synpunkter och klagomål på bemötande, verksamhetens innehåll och den yttre miljön. Klagomål som berör bemötande har följts upp genom samtal med föräldrar. De inkomna klagomålen har enligt förskolenheterna skapat en större medvetenhet kring de delar av verksamheten som behöver utvecklas för bättre måluppfyllelse.

Individ- och familjeomsorg

Flertalet klagomål handlar om svårigheter att snabbt komma i kontakt med sin handläggare och avser främst ekonomiskt bistånd. Försörjningsstödsenheten och Mottagning- och serviceenheten har sett över sina telefontider och jourtelefoner för att säkerställa god tillgänglighet.

Beställare äldreomsorg, funktionsnedsättning och socialpsykiatri

På beställarenheten inom äldreomsorg, funktionsnedsättning samt socialpsykiatri har de flesta klagomål och synpunkter berört tillgänglighet, samt verksamhetens innehåll. Enheterna arbetar kontinuerligt med frågorna på APT samt arbetar med rutinerna som rör exempelvis tillgängligheten med fasta telefontider.

Utförare äldreomsorg, funktionsnedsättning och socialpsykiatri

De flesta klagomål som inkommit till utförarenheterna i kommunal regi gäller insatsernas utförande. Utförare har vidtagit följande åtgärder; se över personalplanering, tillgänglighet samt rutiner som gäller exempelvis information, introduktion och ansvarsområden.

Stadsmiljö

Det har under perioden inkommit 378 synpunkter och klagomål. När det gäller vilken typ av synpunkter som inkommer är det ofta årstiden som styr. Under vinterhalvåret är det främst halkbekämpning samt snöröjning. När vinter går över till vår och barmarken kommer fram handlar synpunkterna oftast om nedskräpning. Spritt under året inkommer synpunkter på träd; att de skräpat ner, kan utgöra en fara eller att de skymmer utsikten. Det har även inkommit synpunkter på lekredskap i parker samt trygghetshöjande åtgärder. Åtgärder som vidtagits har varit att entreprenören har kontaktats och utfört städning och tömning av papperskorgar, träd har besiktigats och fällt om de utgjort en fara, lekredskap har bytts ut, buskar har beskurits och slyröjning utförts för att öka upplevd trygghet.

Medborgarservice och fritid

Majoriteten av inkomna synpunkter berör efterfrågan av verksamhet eller förändring av verksamhet. Avdelningen informerar om befintliga verksamheter, kommande verksamheter och positiva aspekter av förändring av verksamheter, som exempelvis samlokalisering av parklek och öppen förskola.